

การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำ ในกรุงเทพมหานคร

Using Sufficiency Economy Philosophy
in Life of Employed Persons in Bangkok

พีรญา เชตุพงษ์¹ พรประภา แสงสินเจริญชัย² บุญเรียม ทะไกรราช³ ณัฐชา อัมระโชติ⁴

Phiraya Chetupong¹ Pornprapa Saengsincharoenchai² Boonriem Tagairach³ Natcha Thumrongchot⁴

^{1,2,3} อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

⁴ อาจารย์ สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail : phiraya.c@rmutp.ac.th

Received: 2020-11-24 Revised: 2020-12-23 Accepted: 2021-02-10

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรกับความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำนวน 540 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test F -test ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's test และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 35 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 35,000 บาท ภูมิลาเนาเดิมภาคกลาง มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับมาก เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การดำเนินชีวิต

Abstract

The research aimed to 1) study the comparison between the demographic factors and the knowledge about the sufficiency economy philosophy of the employed persons in Bangkok, to investigate the comparison between the demographic factors and the use of sufficiency economy philosophy in the life of the employed persons in Bangkok, and, explore the relationship between the knowledge about the sufficiency economy philosophy and the use of sufficiency economy philosophy in the life of the employed persons in Bangkok. The samples in this research were 540 employed persons in Bangkok selected by multistage random sampling. The research instruments were the test and questionnaires of rating scales. The statistics used to analyze the data included the percentage, mean, standard deviation, t - test F-test, Scheffe's test analysis and simple correlation coefficients.

The results of the research revealed that most of the respondents were female, ageing less than 35 years, with single status and having Bachelor's degree and working as employees in private companies with the average monthly income of less than 35,000 baht as well as their hometown in the central region. They had the knowledge about the sufficiency economy philosophy at a moderate level and they applied the sufficiency economy philosophy to life at a high level. It was also found that the differences of genders, age, education level, occupation, and average monthly income affected the knowledge about the sufficiency economy philosophy statistically at a significant level of 0.05. In addition, it was shown that the differences of genders, age, education level, occupation, and average monthly income affected the use of sufficiency economy philosophy in the life of those employed in Bangkok statistically at a significant level of 0.05. Concerning the comparison of the relationship between the knowledge about the sufficiency economy philosophy and the use of sufficiency economy philosophy in the life of the employed persons in Bangkok, it was found that there was no differences.

Keyword: Sufficiency Economy Philosophy, Life

1. บทนำ

ปัญหาวิกฤตพองสบู่ปี 2540 ถือเป็น “จุดเปลี่ยนครั้งใหญ่ของไทย” ที่ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปเพื่อวางโครงสร้างเชิงสถาบันและพัฒนาให้เข้มแข็งเป็นลำดับ เศรษฐกิจไทยจึงควรสร้างภูมิคุ้มกันให้หลากหลายมิติมากขึ้นที่สำคัญคือ การปรับโครงสร้างเพื่อยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจทั้งด้านแรงงานและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดจนการส่งเสริมทัศนคติและค่านิยมตาม “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” บนเงื่อนไขของการมีทั้ง “ความรู้คู่คุณธรรม” ในทุกภาคส่วนสังคม ทั้งในการดำเนินชีวิต การทำธุรกิจ และการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ เพื่อให้เศรษฐกิจไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้ ท่ามกลางวัฏจักรเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป [1]

กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้าน โดยแนวนโยบายการพัฒนาในระดับประเทศของภาครัฐ มุ่งเน้นขยายการพัฒนาด้านต่าง ๆ ไปในเขตจังหวัดปริมณฑลใกล้เคียง 5 จังหวัด คือ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม มีการพัฒนาจนเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ ทั้งการเป็นศูนย์บริหารทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ตลอดจนการติดต่อกับนานาชาติโดยตรง จนพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจและการค้า การบริการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถูกจัดลำดับให้เป็นมหานครที่มีขนาดใหญ่อันดับที่ 15 ของโลก อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีบทบาทหรือสัดส่วนในการผลิตถึงร้อยละ 51 ของผลผลิตรวมของประเทศ และในอนาคตจะเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมเศรษฐกิจการค้าของประเทศให้สามารถเปิดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจนานาชาติ [2]

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานตัวเลขรายได้และรายจ่ายภาคครัวเรือนไทยที่พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2560 รายได้ครัวเรือนโดยรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น 31 บาทต่อเดือน แต่เมื่อพิจารณาเฉลี่ยเป็นรายจังหวัดกลับพบว่าไม่ถึง 37 จังหวัด ที่รายได้ภาคครัวเรือนลดลง โดยเพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2558 ที่มีเพียง 34 จังหวัด โดยเฉพาะครัวเรือนในกรุงเทพมหานครมีรายได้ในปี พ.ศ. 2558 ลดลง 3,619 บาทต่อเดือน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2556 ส่วนในปี พ.ศ. 2560 รายได้ครัวเรือนกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น 136 บาท ทำให้รายได้เฉลี่ยของกรุงเทพมหานครยังคงต่ำกว่ารายได้ที่เคยได้รับในปี พ.ศ. 2556 นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนกลับพบว่าเพิ่มขึ้นสวนทางกับรายได้ ทำให้ช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา เปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเชื่อว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนี้สินครัวเรือนสูงขึ้น และถือว่าเป็นสถิติสูงสุดในรอบ 10 ปี [3]

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มผู้มีศักยภาพของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตให้เกิดขึ้นแก่ผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถช่วยลดปัญหาสังคม ลดปัญหาเศรษฐกิจภาคครัวเรือน และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบการเงินของประเทศไทยในระยะยาวสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

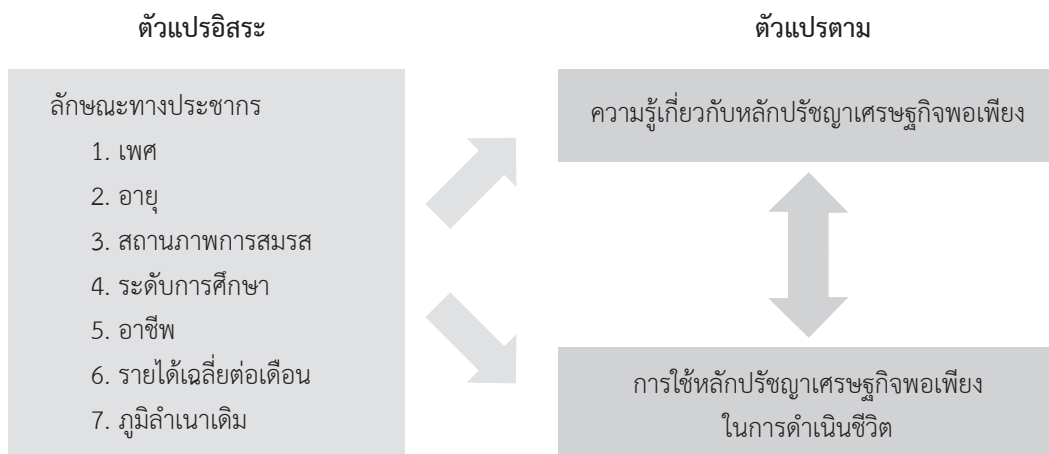
- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรกับความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์กับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ลักษณะทางประชากรต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
- 3.2 ลักษณะทางประชากรต่างกันมีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
- 3.3 ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร

4. วิธีดำเนินการวิจัย

- 4.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,214,359 คน [4]
- 4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร จำนวน 540 คน ประเมินขนาดตัวอย่างด้วยสูตร Yamane [5] ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % เลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)
- 4.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต จำนวน 30 ข้อ

4.5 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

4.5.1 แบบทดสอบการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำใน กรุงเทพมหานคร

(1) ศึกษาวิทยานิพนธ์เฉพาะและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) ดำเนินการสร้างข้อคำถาม เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ

(3) นำแบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปตรวจหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถามด้วยการคำนวณ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency; IOC) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา จำนวน ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้เพื่อความเป็นปรนัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC.) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ

(4) กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

(5) นำแบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผ่านการปรับปรุงและแก้ไขให้มีคุณภาพแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการ สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย จำนวน 50 คน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบที่ได้ นำแบบทดสอบ ที่สมบูรณ์แล้ว ตรวจให้คะแนนและดำเนินการหาคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าความยากโดยพิจารณา

จากค่าเฉลี่ย ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างค่าคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบชุดนี้ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970) พบว่า แบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าความยากระหว่าง 0.19 ถึง 0.82 มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ระหว่าง 0.19 ถึง 0.58 และค่าความเชื่อมั่น มีค่า 0.72

(6) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ของแบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยคำนวณค่าพิสัยและจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ช่วงคะแนน		การแปลความหมาย
สูงกว่า 7	หมายถึง	ผู้ตอบมีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูง
4 – 7	หมายถึง	ผู้ตอบมีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 4	หมายถึง	ผู้ตอบมีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่ำ

4.5.2 แบบสอบถามการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

(1) ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(2) ดำเนินการสร้างข้อคำถาม เพื่อวัดระดับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตทั้ง 5 รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 ข้อ

(3) นำแบบสอบถามวัดระดับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตดังกล่าวไปตรวจหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถาม ด้วยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา จำนวนข้อคำถาม และภาษาที่ใช้เพื่อความเป็นปรนัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC.) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ

(4) กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม วัดระดับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต โดยมีการระบุคะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย	
5	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นมาก
3	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นน้อย
1	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นน้อยที่สุด

(5) นำแบบสอบถามวัดระดับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตซึ่งได้ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขให้มีคุณภาพแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

(6) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบสอบถาม เพื่อวัดระดับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ช่วงคะแนน	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	หมายถึง ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง ผู้ตอบให้ความสำคัญกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับน้อยที่สุด

4.5.3 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test F-test ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's test และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

5. ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 35 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 35,000 บาท ภูมิลำเนาเดิมภาคกลาง มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับมาก

5.2 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

6. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป อภิปรายผล

6.1.1 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยเพศชายมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เป็นเพราะธรรมชาติกำหนดให้เพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน ทั้งด้านความสามารถ บุคลิกภาพ อารมณ์ และสติปัญญา ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี เนื่องจากผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความคล่องตัวในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้หลายช่องทาง ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าปริญญาตรี เนื่องจากมีผู้ที่มีการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรีมีเงินเดือนต่ำ มีความจำเป็นต้องระมัดระวังการใช้จ่ายในแต่ละเดือน จึงต้องมีการแสวงหาแนวทางการวางแผนการใช้จ่ายให้เหมาะสม โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า ผู้ที่มีอาชีพเป็นเจ้าของธุรกิจ/ อาชีพอิสระ และพนักงานเอกชน มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ ข้าราชการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละอาชีพมีลักษณะการดำเนินชีวิต ค่านิยมทางสังคม ช่วงเวลาในการทำงานแตกต่างกัน โอกาสในการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,000 บาท มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าผู้ที่มีรายได้ 50,000 บาท เนื่องจากผู้ที่มีรายได้น้อยย่อมต้องระมัดระวังการใช้จ่ายให้พอเพียงกับการดำรงชีวิต จึงต้องสนใจใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิลวัต ศรีสวัสดิ์ [6] ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน

6.1.2 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แสดงว่าเพศมีผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยมีค่านิยมการเลี้ยงดูบุตรให้มีคุณลักษณะแตกต่างกัน เพศชายให้เป็นผู้นำครอบครัว ส่วนเพศหญิงให้ดูแลความเป็นอยู่ของครอบครัวจึงทำให้เพศต่างกันมีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนะลักษณ์ ทัทพาลี [7] ที่วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของครูสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านเพศมีการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของครูสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 แตกต่างกัน อายุมีผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่

มีอายุมากมีประสบการณ์จากการใช้ชีวิตที่มากกว่า ผ่านการใช้วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรอง หรือตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ มากกว่า พบเจอปัญหาในการดำรงชีวิตมากกว่า ต้องการความมั่นคงในชีวิตจึงสนใจใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์เพชร สายสรรพมงคล [8] ที่ศึกษาการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร พบว่า ข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหารที่มีอายุต่างกันมีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน สถานภาพการสมรสมีผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีสถานภาพสมรสย่อมต้องแบกรับภาระความรับผิดชอบภายในครอบครัวมากขึ้นกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด และหม้าย/หย่าร้าง การดำเนินชีวิตจึงต้องมีความรอบคอบและรู้จักไตร่ตรองมากขึ้นเพื่อให้ครอบครัวอยู่รอด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์เพชร สายสรรพมงคล [8] ที่ศึกษาการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการ กรมกิจการพลเรือนทหาร พบว่า ข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหารที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน ระดับการศึกษามีผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้มากหลากหลายรอบด้านมีประสบการณ์มีความเชี่ยวชาญมาก จึงย่อมไม่ประมาทในการใช้ชีวิต มีความระมัดระวังในการใช้ชีวิตมากกว่าจึงทำให้มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์เพชร สายสรรพมงคล [8] ที่ศึกษาการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร พบว่า ข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน อาชีพมีผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละอาชีพมีรายได้แตกต่างกันมีสภาพสังคมที่ต่างกัน เวลาการทำงานที่ต่างกัน ทำให้มีลักษณะการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน จึงทำให้มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวัน มินรัชเรือนเดช [9] ที่ศึกษาการประยุกต์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ เรียนรู้ชีวิตมามาก ย่อมมีความระมัดระวังในการใช้ชีวิตมากกว่า จึงทำให้มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์เพชร สายสรรพมงคล [8] ที่ศึกษาเรื่องการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร พบว่า ข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่างกันต่างมีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกัน

6.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง (รวมทั้งกรุงเทพมหานคร) ซึ่งวิถีชีวิตและการใช้ชีวิตประจำวันห่างไกลจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงอาจส่งผลให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน์ อยู่รอด [10] ที่ศึกษาทัศนคติของพนักงานต่อการนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : บริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และมีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนให้มากขึ้น และหลากหลายช่องทาง อาจโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การเผยแพร่ความรู้ผ่านสังคมออนไลน์ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ด้านการประกอบอาชีพ และการนำเสนอตัวอย่างบุคคลในหลากหลายอาชีพที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สังคมได้ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจระดับฐานราก ชุมชน และประเทศชาติอย่างยั่งยืน เป็นต้น

6.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- (1) ควรมีการศึกษารูปแบบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลในหลากหลายอาชีพ เพื่อค้นพบแนวทางที่เหมาะสม ชัดเจน และเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ
- (2) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความหลากหลาย เช่น เจตคติ แรงจูงใจ เพื่อให้ทราบแนวทางการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น
- (3) ควรมีการศึกษากการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ช่วงวัยต่าง ๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] เสาวณี จันทะพงษ์ และนิธิสาร พงศ์ปิยะไพบูลย์. (2560). [ออนไลน์]. 20 ปี วิฤตเศรษฐกิจ 2540 : บทเรียนสู่เส้นทางเศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืน. [สืบค้นเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2561]. จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Artical_19Jul2017.pdf
- [2] ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร. (2561). [ออนไลน์]. ประวัติการก่อตั้งกรุงเทพมหานคร. [สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563]. จาก <http://one.bangkok.go.th/info/m.info/bmahistory/>
- [3] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). [ออนไลน์]. จำนวนผู้มีเงินได้ในกรุงเทพมหานครไตรมาส 2 ปี 2559. [สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562]. จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries03.html>.
- [4] สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2559). สถิติ 2559 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- [5] ธาณินทร์ ศิลป์จารุ. (2547). คู่มือการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS. นนทบุรี : โรงพิมพ์นิติการพิมพ์.
- [6] ศีลวัต ศรีสวัสดิ์. (2552). ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิปัญญาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [7] ชนะลักษณ์ ทพมาลี. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของครูสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- [8] สันห์เพชร สายสรรพมงคล. (2559). การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร. รายงานการวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- [9] ปวัน มินรัชก์เรือนเดช. (2549). การประยุกต์แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. ภาคนิพนธ์ปริญญา ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [10] หทัยรัตน์ อยู่รอด. (2550). ทักษะของพนักงานต่อการนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : บริษัท โจนส์ แลง ลาซาลล์ (ประเทศไทย) จำกัด. ภาคนิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.